

## Curriculum vitae

Theo Meder (1960) studeerde Nederlandse taal- en letterkunde aan de Universiteit Leiden met als specialiteit Middelnederlandse letterkunde (1979-1986). In de navolgende vier jaar was hij aan deze universiteit verbonden als aio, en publiceerde hij in 1991 zijn dissertatie *Sprookspreker in Holland. Leven en werk van Willem van Hildegasberch (ca. 1400)*. Tussen 1991 en 1994 werkte Meder in Leiden als postdoc binnen het NLCM-project van prof. Dr. F.P. van Oostrom en deed hij onderzoek naar hoofse cultuur en goede manieren.

Sinds 1994 werkt Theo Meder aan het Meertens Instituut voor Nederlandse Taal en Cultuur, en is hij gespecialiseerd in volksverhalen, mondelinge overlevering en vertelcultuur in Nederland. In hetzelfde jaar startte hij een digitale Nederlandse Volksverhalenbank. Samen met collega's Ton Dekker en Jurjen van der Kooi schreef hij het sprookjeslexicon *Van Aladdin tot Zwaan Kleef Aan*. Hij deed onderzoek naar de vertelcultuur van Broek in Waterland rond 1900, bestudeerde het sprookjes-repertoire van de Friese verteller Anders Bijma, deed onderzoek naar broodjeaap-verhalen in het dagelijkse leven, en deed veldwerk in de multiculturele wijk Lombok in Utrecht, waar hij verhalen verzamelde van autochtone en allochtone bewoners, en onderzocht in hoeverre culturen daadwerkelijk met elkaar in contact kwamen. Veldwerk deed Meder ook in New Age kringen op zoek naar religieuze repertoires en getuigenisverhalen. Sinds 2002 is Theo Meder senior onderzoeker, in 2004 ging zijn Volksverhalenbank online ([www.verhalenbank.nl](http://www.verhalenbank.nl)), en in 2006 stond hij aan het hoofd van het DOC Volksverhaal (DOC = Documentatie- en Onderzoekscentrum; zie [www.docvolksverhaal.nl](http://www.docvolksverhaal.nl)). Binnen dit DOC werd onder andere een Amerikaanse bloemlezing *The Flying Dutchman and other stories from the Netherlands* gepubliceerd, en de *Canon met de kleine c*, met volksverhalen, volksliedjes en toelichting bij de 50 vensters van de historische canon. In 2010 organiseerde het DOC-team het internationale congres van de ISCLR (International Society for Contemporary Legend Research) in Amsterdam. Binnen het project 'Communities Claiming Tales' publiceerde Meder met collega's Jurjen van der Kooi, Willem de Blécourt en Ruben A. Koman in hetzelfde jaar het boek *Verhalen van Stad en Streek; Sagen en Legendes in Nederland*. Samen met zijn Poolse collega Violetta Krawczyk-Wasilewska publiceerde hij in 2012 een congresbundel onder de titel *Shaping Virtual Lives: Online Identities, Representations and Conducts*. In datzelfde jaar organiseerde hij een sprookjes-symposium dat in 2013 uitmondde in de bundel *Van Kikvors tot Droomprins: de Wording van het Sprookje*. Meder heeft in meerdere internationale tijdschriften

gepubliceerd zoals *Fabula*, *Folklore*, *Humor*, *Contemporary Legend*, *Western Folklore*, *Journal of American Folklore* en in het *Enzyklopädie des Märchens*.

Theo Meder is ondertussen lid van de research board van het internationale tijdschrift *Fabula*, is redacteur geweest van het glossy tijdschrift *Vertel Eens...*, is European member at large van de ISCLR, is lid van de ISFNR (International Society for Folk Narrative Research) en daarbinnen coördinator van het committee 'Folktales and the Internet'. Voorts is hij lid van de SIEF (Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore) en daarbinnen lid van de werkgroep 'Archives' (met nadruk op digitale archieven).

In 2014 participeerde Meder in het Friese project '100 Jaar Jaarsma', naar aanleiding van de honderdste geboortedag van de Friese volksverhalenverzamelaar A.A. Jaarsma uit Oostermeer. In de periode 1965-1980 heeft Jaarsma in opdracht van het Meertens Instituut volksverhalen verzameld in de Friese Wouden, en heeft hij ruim 16.000 verhalen opgestuurd. Al deze verhalen zijn gedigitaliseerd en in de Nederlandse Volksverhalenbank terecht gekomen. Meder schreef mee aan het nawoord bij het boek *Mearkes út 'e Wâlden, sammele troch Dam Jaarsma*. Bij de presentatie van het boek gaf Meder de lezing 'Dam Jaarsma en het Meertens Instituut'. In samenwerking met collega Marianne van Zuijlen kwam er een wandeltocht met verhalen van Jaarsma tot stand in Oostermeer. Van Zuijlen en Meder verzorgden ook een kleine tentoonstelling over Jaarsma, de Volksverhalenbank en de Liederensbank van het Meertens Instituut in het museum van de Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam.

Het Meertens nieuwjaarsboekje dat in 2012 door Meder werd geschreven, was getiteld *Avonturen en structuren. Op zoek naar de bouwstenen van volksverhalen*. Dit meer structuralistische boekje was in feite de opmaat naar een aantal computationale projecten die van start zouden gaan.

In 2012 werden twee grote projecten gehonoreerd door respectievelijk NWO en de KNAW. Ten eerste is daar het project FACT dat staat voor 'Folktales als Classifiable Texts'. In dit project wordt nauw samengewerkt met de afdeling Human Media Interaction van de Universiteit Twente. De bedoeling is dat in dit vierjarige project een programmeur, een aio en een postdoc de Nederlandse volksverhalenbank verder automatiseren. In concreto wordt de database dan een volksverhaal aangeboden, en is de software in staat om automatisch allerlei metadata toe te voegen: namen, trefwoorden, taal, samenvatting, genre en type. Tevens wordt gewerkt aan bijvoorbeeld geografische visualisaties. Daarnaast zal onderzoek worden gedaan naar nieuwe classificaties van volksverhalen anders dan de *Type*

*Index* van Aarne, Thompson en Uther. Het FACT-project heeft van NWO inmiddels ook een valorisatie-project toegekend gekregen: de volksverhalenbank zal ook voorzien gaan worden van een toeristische app met verhalen voor wandelaars en fietsers in Waterland.

Het door de KNAW, binnen het kader van de e-Humanities, gehonoreerde project heet Tunes en Tales, en is een samenwerkingsproject met liedonderzoeker prof. Dr. Louis Grijp van het Meertens Instituut. Dit project concentreert zich volledig op de kleinste bouwsteentjes waaruit verhalen en melodieën zijn opgebouwd: de motieven. Aan dit project wordt gewerkt door twee aio's, een postdoc, en drie onderzoeksassistenten. Binnen het verhaalonderzoek wordt gekeken naar motiefsequenties, en hoe in de mondelinge overlevering bepaalde motieven een stabiele positie innemen, terwijl andere motieven van plaats kunnen veranderen, of kunnen verdwijnen en plaats maken voor andere motieven: een onderzoek naar stabiliteit en variabiliteit in de overlevering. Mogelijk zou dit zelfs een model kunnen opleveren met eren voorspellende kracht. Ook deze opdracht is nauw verbonden met de Nederlandse Volksverhalenbank: het is de bedoeling dat er een tool ontwikkeld wordt die in staat is om motieven in volksverhalen te herkennen, en te vertalen naar de motieven zoals die worden onderscheiden in de *Motif-Index* van Stith Thompson.

Tot slot zijn er ook nog twee kleinere projecten van een half jaar toegekend door de KNAW en NWO. Het eerste, inmiddels afgeronde, project heette TINPOT: Taal, Identiteit, Netwerken en Produktgeruchten Op Twitter. Samen met twee annotators en een sociolinguïste heeft aio Dong Nguyen onderzoek gedaan naar taalgebruik op Twitter en een tool ontwikkeld die louter op basis van taalgebruik op een Nederlandstalige Twitter-account kan raden welk geslacht en welke leeftijd de twitteraar heeft (zonder te kijken naar account en foto); zie [www.tweetgenie.nl](http://www.tweetgenie.nl). Het andere project is in feite een vervolg hierop: TWIDENTITY, waarin we op zoek gaan naar de samenhang tussen (streek)taal en identiteit, waarbij we met name inzoomen op mensen die in het Limburgs en het Fries twitteren. Vervolgens richt het onderzoek zich op de vraag wie er in de streektaal twitteren, wanneer, over welke onderwerpen, voor welk publiek, en welke emoties er eventueel in het spel zijn? Vervolgens speelt dan nog de vraag of er significante verschillen bestaan tussen Friezen en Limburgers.